NAM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2208 — NGÀY THỨ TƯ 23 JUILLET 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL 2452

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN VĂN LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PARAIT

	Un an.	Six mois.	Trois mois.	Etranger.
Một năm.	6 $ 60	6 $ 00	6 $ 30	6 $ 50
Các làng và	»	8 00	8 00	8 00
Các công-sở	»	8 00	8 00	8 00
Sáu tháng	3 00	3 50	3 20	3 20
Ba tháng	1 50	1 75	1 60	1 60
Một tháng	0 60	0 50	0 60	0 55

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large

Une seule insertion.	0 , 80 le c/m
Par contrat annuel.	
Par centimètre et par insertion.	0 12 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . .	2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales.	1 $ 50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cách giải trí có thú mà có ích hơn

(CHUYỆN GIẢI TRÍ)

Như bài trước đã nói, người ta có làm phải có nghỉ, không luận là người lớn hay là trẻ-con, mà gọi là nghỉ không phải chỉ ngồi đọc năm dài, liền bốn khối óc quả tim thành ra cây đá được, cho nên từ xưa đến nay, từ phương đông đến phương tây, người ta đều bày ra có những cách giải trí, người lớn có cách giải trí của người lớn, trẻ-con cũng có cách giải trí của trẻ-con. Những cách giải trí có nhiều mà các truyện giải trí để cho người xem, người đọc, người bàn-tán chuyện-vãn trong lúc đêm thanh cảnh vắng, trên giò dưới giăng, tức là một cách giải trí của người ta vừa có thú mà vừa có ích hơn cả.

Nước ta là một nước trải mấy ngàn năm học nhờ viết mượn, cái tia sáng quốc-văn mới le lói được độ vài chục năm trở lại, đến những sách giáo-khoa, những sách kinh-điển, những sách thiết dụng trong xã-hội cũng còn khuyết-lược lam nham chưa được mấy lăm quyền, mà nói chi đến chuyện giải trí là cái vật chưa khẩn yếu gì lắm đối với sự sinh-hoạt của người ta; vì cái nỗi văn-tự của mình còn thiếu bề thiếu bề như thế, người mình có dễ chưa được thưởng cái cuộc chơi thanh-nhã, nếm cái thú-vị êm đềm là những sách vở báo-chương thuộc về cái thể truyện giải trí mấy hột; chứ ở các nước tiên-tiến, nói ngay những nước mình đã từng quen biết như nước Pháp, nước Tàu, văn-học đã thịnh hành, sách vở nhiều như rừng, chữ nghĩa rộng như bể, thì khắp trong một nước, tự già chí trẻ, tự lớn chí bé không mấy lúc là không đỏ một thứ đồ chơi mới lạ vừa có thể tiêu nhàn khiển muộn mà lại vừa có thể bổ ốc nuôi hồn; đó tức là những sách vở báo-chương ở ngoài cái phạm-vi học-vấn nghiên-cứu, tu nghiệp doanh sinh mà biệt thành một cái thể-tài riêng, có một tên chung gọi là truyện giải trí vậy.

Chuyện giải trí cũng như các cách giải trí khác, cũng có chuyện giải trí dùng riêng cho người lớn, lại có chuyện giải trí dùng riêng cho trẻ con; hoặc làm ra thành sách vở, hoặc xuất bản như báo-chương, tuy kể là những thứ để xem chơi mà nghiệm ra thì người ta lại ai cũng ham đọc ham xem, có phần lại hơn những sách kinh-điển, những sách giáo-khoa, những sách kể là thiết dụng cho xã-hội nữa, người lớn vậy mà trẻ con cũng vậy. Cho hay cái tâm lý con người ta cũng lạ, cái gì làm thật thì hay nản mà cái gì làm chơi lại dễ ham, lúc xem sách thật thì ra có ý buồn mà lúc xem sách chơi thì lại lấy làm thích; mà phàm đã ham đã thích thì tinh-thần tất phấn-phát, kỳ-tinh với ngộ-tính chắc cũng tăng bội lên nhiều, thành ra sở-đắc về cái sách xem chơi có khi lại có phần hơn về cái sách xem thật cũng có.

Vì thế nên người xem chuyện giải trí, có chuyện có ích nhiều mà cũng có chuyện lại không khỏi có tổn nhiều; người đặt chuyện giải trí cho người ta xem, có khi làm được một việc rất có ích cho người mà cũng có khi làm phải một việc rất có tổn cho người. Chuyện giải trí bằng quốc-văn ta cũng chưa có là bao nhiêu, ta chưa cần bàn cái gì là có ích, cái gì là có tổn; ta từ trước học mượn chữ Tàu, chuyện giải trí cũng phần nhiều chỉ xem chuyện của Tàu; vậy ta hãy xin kể những chuyện giải trí của Tàu như những sách chỉ dị, trích quái, man lục, kỳ văn cùng các bản từ-khúc, thì ca tiểu-thuyết đều là thuộc về cái khu-vũ chuyện giải trí cả, trong những thứ ấy mà thứ nào có bổ cứu được nhân-tâm phong-tục, cộp nhặt được tài-liệu cho sự học-vấn, mở rộng được tai mắt cho đường kiến-văn, đó là những thứ có ích, mà thứ nào chỉ vơ vào những chuyện hoang đường quái-dản, bịa đặt những chuyện giăng gió phong-tình khiến cho người xem thành ra lấy phải cái độc ngấm-ngầm tăng bi đạo-dục, đó là những thứ có tổn; những thứ có ích thì ta nên xem, nên đọc, nên mong có người làm ra cho nhiều; những thứ có tổn thì ta nên tránh chớ xa như cái bàn đèn thuốc phiện, nên trừ cho tuyệt như cái loài hổ yêu-tinh; nhất là trẻ-con gần óc còn non-nớt, kiến-thức chưa định, lịch-duyệt chưa thâm, chưa đủ cái trí khôn quyết trạch điều phải điều trái, điều thực điều hư, thì xem được những chuyện có ích thật được ích nhiều mà xem phải những chuyện có tổn lại càng chịu tổn lắm. Xét cái kết-quả xem chuyện giải-trí của Tàu như thế thì cái ảnh-hưởng về chuyện giải trí của ta sau này chắc cũng vậy chứ không khác gì.

Nay cũng gần đến cái ngày quốc-văn ta phôi phác thành hình, người mình cũng đã gần thoát cái mê-mộng học mượn viết nhờ, có lẽ từ giờ sắp đi cũng ít xem chuyện giải trí của Tàu mà dần dần cũng có chuyện giải trí bằng quốc-văn mình cho mình giải trí được. Vậy trước khi làm chuyện giải-trí của mình, xem chuyện giải trí của mình, ta cũng nên biết rõ cái ích cái tổn về sự xem chuyện giải trí Tàu như đã kể trên kia, thì người làm chuyện giải trí mới không đến nỗi làm phải một việc có tổn cho người, mà người xem chuyện giải trí mới chỉ có bề ích mà không có gì là bề tổn vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 21 Juillet 1924

Liệt cường với Ba-tư

Lãnh-sự-toàn ở Téhéran tỏ ý bất-bình với chính-phủ Ba-tư về việc viên Lãnh-sự Hoa-kỳ bị giết

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 21 và 22 Juillet 1924

Quan Herriot tại Londres

Ngày hôm nay Anh-hoàng tiếp quan Herriot.

Nước Pháp với nước Bỉ

Nhân dịp ngày quốc-khánh của nước Bỉ quan Doumergue có điện lời mừng Bỉ-hoàng.

Nước Pháp với nước Đức

Các quan Pháp thi hành các phương-sách để giáp cho những người Đức bị trục ra ngoài hạt trú-binh lại trở về nơi cũ.

Cuộc hội-nghị ở Londres

Ngày hôm qua, các chủ ngân-hàng Anh và Hoa-kỳ lại nói đến việc phát-hành trái-khoản 800 triệu marks kim-tệ, là một vấn-đề của các giám-định-viên đã điều-đình xong. Các người ấy lại hỏi đến việc lập cơ-quan khảo thẩy cho hội-đồng hồi thường để chứng nhận những việc nước Đức bội ước sai lời.

Sáng hôm nay, quan Herriot lại hội-nghị với quan Macdonald.

Chiều hôm nay quan Clémentel hội-nghị với quan Hughes.

Các quan thượng thư tài chánh, và các đại-biểu ngân-hàng nước Anh và Hoa-kỳ lại sẽ hội nghị với nhau.

Nghị viện nước Đức

Nghị-viện nước Đức họp ngày hôm nay.

Việc cách-mệnh ở Brésil

Cách-phủ lại cho rằng nay mai quân cách mệnh sẽ phải đầu hàng.

TRUYỀN ẢNH BẰNG VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Độ này các báo Tây thường thuật sự truyền ảnh bằng vô-tuyến-điện và các báo ta cũng đã nhiều khi có nói đến. Trước kia ký-giả đã có thuật qua về mục âm-nhạc bằng vô-tuyến-điện-thoại, thế thì cái kỳ cục này cũng lợi dụng vô tuyến-điện mà truyền đi xa những tranh vẽ hay những tấm ảnh, thì dụ như ta ở Hanoi có một tấm ảnh nào là muốn cho một người nữa ở Saigon có thể trông thấy tấm ảnh ấy được. Thường khi có một tờ điện tín chữ Tàu hay chữ Nhật, cũng là các thứ điểm chỉ in ngón tay muốn gửi xứ này qua xứ khác y như hệt thì tất phải nhờ lưỡng sóng điện, các giây điện-thoại hay là điện-báo.

Nay muốn cho dễ hiểu thì trước hết phải kể kỹ gốc ngọn đã. Sự truyền ảnh này thì khởi-thủy phải có giây cũng như giây thép nọ, trước gọi là Télébphotographie mà thường hay nhầm với télévision là phép dùng điện-lực ở một nơi có thể trông cảnh vật một nơi xa vậy.

Sự truyền ảnh đi xa này vốn có đã lâu, tự năm 1856 đến năm 1865 Meyer và Caselli thí nghiệm đã có kết quả hay, nhưng chưa gửi tấm ảnh đi được, mới gửi được những bức tranh về mà thôi, đại để như sau này: Ở nơi chuyển ảnh đi và nơi nhận ảnh tới thì có hai bộ máy đồng-hồ chạy đều nhau, hai bên đều có cái ruc, có nhiều kim nhọn truyền tiếp với đường điện khí. Cái tranh truyền đi thì các nét phải lồi, cứ lúc những cái kim nhọn chạm vào thế nào thì truyền đi thế vậy, sang đằng kia thì đã có một cuộn giấy như giấy ảnh rồi những kim cũng vạch đủ các nét như bên kia truyền đi y như vậy.

Từ đấy mà đi, rồi hai nhà này thí-nghiệm ra cách truyền ảnh, mà cơ-quan tương-tự như cuộc truyền tranh vẽ vậy. Cái ảnh truyền đi thì tất phải làm sao cho được lồi lõm, chỗ nông chỗ sâu rồi hai bên cũng có hai cái ống có máy đồng-hồ chạy rồi cứ chỗ lồi lõm bên kia lúc nào thì bên này cũng sang bên này thế vậy; những chỗ thấm hợt ở ảnh thì khi truyền sang hóa sáng mờ rồi đã có một tấm kính ảnh thâu lấy.

Về sau này từ năm 1908 giờ đi ông Belin lại phát minh ra máy kiểu nữa là phải dùng đến những bằng phim ảnh rồi đến năm 1912 mới sửa đổi nhiều lại.

Sau cũng đến năm 1922 thì mới được hoàn toàn mà đã dùng cho mấy nhà phóng-sự gửi ảnh xa cho mấy nhà báo mà gọi là Belinotramme.

Thế rồi từ độ thí nghiệm mãi mà thật được hoàn-toàn là từ cuộc thí-nghiệm từ Nữu-ước đến Saint Louis. Những bức điện tín bằng chữ Tàu hay Nhật cũng là các thứ in ngôn tay đã chuyển đi được rõ ràng cả.

Từ đấy cứ thế rồi dùng vô tuyến-điện chuyển đi những tranh vẽ và ảnh mà không phải thay đổi gì khác.

Tuyết Vũ.

VẬN UYÊN

Ru con

(Dịch bài Đức thánh Mẫu dáng hát)

Gió mùa thu mẹ ru con ngủ,
Áo thiên-tư đắp-đủ năm canh.
Tiết trời sương lạnh lành lanh,
Cỏ hoa khác hạ, cây cành thương đông.
Bông bông bống bống bông bông,
Bút đào bống bế con rồng con tiên.
Giấc-hòe chưa thấy con yêu,
Tay đưa quạt hiếu tay viên ảo trung.
Con hỡi mẹ bông con nhỉ!
Hỡi con hỏi ông Tí kia kìa
Lặng yên mẹ hát con nghe,
Hán chi Thái-tổ, Đường hề Thái-tông.
Mẹ lại hát chuyện hồng lông cánh,
Sinh con ra nãi thánh nãi tiên.
Như phượng-hoàng-hề, như kỳ-lân,
Mông phơi uyển-hựu, tỏ mẫn các-a.
Như đế-tử hề, như hằng-nga,
Chơi trăng cung Quảng, chơi hoa động đào.
Dòng dõi cũng anh hào, tráng-sĩ,
Văn-nhưng điều-lại bi Nam-phương.
Lân nhương nhương hề phượng tường tường,
Non Nùng tha rác sông Tương tha mồi.
Ấy chuyện ấy, con ơi đời ấy,
Đấy giống rồng, ấy đấy nòi tiên.
Hỡi con hỡi, con đừng yên,
Bóng hồng chưa rạng cung-thiềm còn
Mẹ lại vịnh bút-đào mẹ hát, [cao.
Thơ mấy vần man-mát thanh-tao.
Ngọc-diệp kim-chi, phẩm gia cao,
Đình-sinh nhất-tốc quản nam-tào.
Khai-hoa kết-quả tam thiên-thế,
Phóng-ngọc phô-kim ngũ bách tao.
Tiên-cung ngày tháng ra vào,
Khi hồ Vương-mẫu khi chào tiên-ông.
Khi chơi gác tía lầu hồng,
Khi vào trong đám mây rồng tuôn mưa
Cũng có lúc nhớn-nhơ Vân-hán,
Cũng lặm năm nát Tản non Nùng.
Mao như phượng hề, tiêm như long,
Tầm sương cam lộ, ngậm đòng Nại lô
Thanh như bạc hề, thọ như ưu,
Ngâm thơ phượng-chỉ, đọc thơ nhạn
Cũng có lúc vui anh vui chị, [rằng
Giòng xe loan tuần-tự bốn phương.
Tưởi ra khắp nước cảnh dương,
Tung đều bát-ngục, tam-cương dậy đời.
Lập giáo-hóa dạy người con trẻ,
Bầy kỷ-cương dạy kẻ trưởng-thành,
Đem tiết-liệt biểu trinh dậy gái,
Đem trí-nhân lễ-ngãi khuyên trai.
Hun thơ phú, đúc văn-bài,
Dạy trong tiền-tiền, dạy ngoài kinh-luân
Dạy đủ lối chính tâm thành ý,
Dạy đủ điều cách-trí tề-tu.
Dạy cương-kinh, dậy ôn-nhu,
Dạy câu đạo-đức, đạy phô hiền lành.
Khuyên nết liễm nam-thanh nữ-tú,
Đề nên nết sơn vật phú dân-phong.
Bông bông bống bống bông bông,
Hỡi hỡi, hỡi hỡi con rồng mẹ ơi!
Ấy đấy đấy là lời thường bút,
Ấy đây này là chút lòng son
Nằm yên con hỡi con... [con.
Thương con trứng nước cam sài [không nguôi.
Thuốc mùi đạo con ơi mẹ nhá,
Cơm bữa thường mẹ nhá miếng ngon
Hỡi con hỡi, mẹ thương con,
Mong cho con khỏi gầy mòn mới phu.
Tuổi bà mớm lại ru lại nặng,
Kể công trình nuôi nấng cũng lao
Trăng tà mẹ lại trông sao,
Giấc vàng lạnh nước chăn đào ấm con.
Đắng cay mẹ ngậm bồ hòn,
Mong bao giờ được mẹ tròn con vuông
Con hỡi hỡi, mẹ thương con nhỉ,
Mẹ ru con tiếng rì tiếng nam.
Sương, sùng mẹ vỗ vẫn con,
Chắc rằng con đẹp con dòn con khôn.
Mẹ chẳng quản sớm hôm tần-tảo,
Hết lòng cùng con đỏ đã làu,
Công sơn-hải cao sâu bao xiết.
Hỡi con ơi, có biết lòng không?
Bông bống bống bống bông bống,
Con nằm bao đáp phụ có ở tháng ngày
Lời mẹ nhủ ăn ngay ở thẳng,
Hỡi con ơi, con gắng con làm.
Một mai trời để đất Nam,
Mẹ nguyền thánh Mẫu con đàn thần
Mẹ đã thiêng con lại khôn, [tồn.
Vẫn còn Nùng Tản, vẫn còn Nhị-Lô.
Mẹ cầm kỳ con thi thư,
Long vân đắc ý, thủy-ngư phỉ tình.
Xinh xinh xinh, xinh x nh xinh,
Một bầu phong nguyệt lánh đình mẹ
Ru con chửa hết lấy còn. [con.

(Còn nữa) Phó-hồng-Trang dịch.

Tự do diễn đàn

Cách nói chuyện của ta nên thế nào?

Cái vấn-đề này tuy không mấy người lưu tâm đến, song xét ra thì thực là quan-trọng vậy. Vì sao? Vì cái cách nói-năng cũng có góp một phần lớn trong cái nền đức-dục của mình.

Ngày nay văn-minh mỗi ngày một tiến-bộ, sự giao-tế lệp mỗi ngày một rộng thì cái khoa nói chuyện cũng mỗi ngày một thêm cần mà ta rất nên lưu-tâm chỉnh-đốn lại. Không kể những cuộc nghị-luận lớn, mà đến cái câu chuyện thường cũng nên sửa sang uốn nắn để mà tự gây lấy cho mình một cách nói chuyện cho hoàn-toàn.

Cứ kể cái cách nói chuyện của người mình bây giờ thì là bát nháo chi khươn, lỗ lăng lăng lỗ, nói thế không phải là dám bảo là trong xã-hội mình không có người biết nói chuyện đâu, tuy vậy, song cái số người biết nói chuyện cũng vẫn còn là ít lắm.

Trong một đám các ông các cậu nói chuyện dư? Thôi thì vội vàng hấp tấp, hoa chân múa tay, miệng thì bô bô, trông rất mục thô-bỉ, mà đâu bài câu chuyện thì không ngoài bốn chữ đồ bác sắc dục. Câu chuyện cất lên cũng tục, các ông cũng lấy làm đắc chí cười vang càng bỏng gió xô xiên lệm làm thì các ông cũng cho là tri tài thiệp! chứ thực ra thì không mấy đám nói chuyện được cho ra câu chuyện. Hình như cái mục-đích nói chuyện của các ông chỉ là một cuộc pha trò cười để tiêu-khiển trong những khi rỗi việc đó mà thôi.

Lại còn một cái tệ nữa là cái tệ « tranh nói ». Một người trong đám cất lên, các người kia tuy chưa hiểu rằng câu chuyện của người ta về sau định cục ra thế nào, nhưng hễ trong câu chuyện người ta nói có khúc nào tiện dịp là chêm ngay câu chuyện của mình vào, ấm khi chỉ vì không hiểu chuyện nhau mà thành ra lắm điều bất-nhã. Và trong khi nói chuyện hay dùng tiếng ngoại-quốc xen vào, thành ra một cách nói chuyện dẫn Ngô minh Sở, của vượn mẹ hươu, không những người ngoại-quốc nghe phải đâm ghét đâm khinh nghe cũng thấy lố lăng đang chán.

Các bà các cô mà nói chuyện dư? Tại lại chỉ có chuyện phấn son hoa hột, bới móc chuyện gia-đình nhà nọ, chê bai vợ chồng nhà kia, có bà lại quá vui câu chuyện chị em mà nói xấu cả chồng con nữa! Còn đến câu tử đức tam tòng, dạy con bảo cái thì các bà hình như sao lãng! Mà nhất là các cô tân học dở dang, văn-minh bỏ vỏ mới lại gồm ghê nữa. Nói câu chuyện tình chuyện duyên, ủ-do bình-quyền, cùng các câu chuyện đâu đâu khó thể mà biết cho hết được. Không những thế, trong k i nói năng, các cô lên mặt tân-nhân-vật, lại càng tự-do quá, thôi thì trót trót nhà nhà, tráng trào lố lăng, chẳng còn có chút gì là khuê-các nữa!

Than ôi! Công dung ngôn hạnh là bốn đức rất cần, thế mà phụ nữ nước nhà phần nhiều xem ra sai lệch khiếm-khuyết cả. Chữ công thì lờ-mờ; chữ dung lại quá tỉ-mỉ, nào là trát p ấn bôi son, ở mày vẽ mặt làm rất cả cái đẹp thiên nhiên là cái đẹp rất có nhiều về nên thơ, rất có duyên của người đàn bà. Mà các thứ phấn son t i phần nhiều lại mua ở ngoài cả, cứ tính cái món tiền mỗi năm lậu chi ra ngoài về cái món t ái vô-ích ấy kể cũng lớn lắm vậy. Đến chữ ngôn lại quá ngông rồm lố lăng! Lời nói có quan hệ đến cái đức hạnh tính tình to lắm, thế mà dùng ngôn đã hỏng như thế thì chữ hạnh cũng đi đời l. . . . . Lấy tư-cách một người đàn bà như thế thì thực là đáng chán mà đáng lo cho cái tình-cảnh hai chữ gia-đình trong xã-hội ta ngày nay lắm.

Ngoài cái hạng ấy lại còn một hạng nữa tuy trong lúc nói năng k ông đến nỗi tục tằn thô-bỉ lắm, nhưng thỏi thi cong môi vuốt mép, ông ẻ ông ẹo, lấy dang tự cái hề mói, cái chép miệng, làm bộ không phải đường, tược là một hạng nữa mà cái hạng này mới lại khả-ố lắm nữa!. . .

Cần c nói chuyện » không phải chỉ dùng cho trong những khi giao-thiệp hằng ngày về những công kia việc nọ, mà cái cách nói c uyện lại còn có một cái thi vị đậm đà, có một cái chân tình một-thiết nữa!

Này như khi dưới bóng giăng trong, vài ba người bạn tri-kỷ, cùng nhau chén chè câu chuyện, họp mặt tố lòng; tuỉ thì chuyện mà chuyện nước, chuyện nghĩa-vụ làm trai, chuyện văn-chương sách vở, gái thì chuyện văn-nhương sắc vẻ, gái thì chuyện gia, nữ tắc nữ công, nghiêm trang ôn hậu, lắm khi chỉ vì cùng nhau họp câu chuyện, vui câu chuyện mà có thể quên được cả cái quãng canh trường.

Than ôi! cái tinh-thần câu chuyện thực là có lắm về nên thơ lắm thay! Vậy ta dám khuyên những người nói chuyện nên mau bỏ những tệp quan đỏ cũ mà sớm đào-luyện lấy một cái cách nói chuyện cho hay, cho êm ái, cho đứng đắn từ tốn, có xoang có điệu cùng nhau cùng đàn dịp hát vậy.

Khi ta đã biết nói chuyện rồi thì cái tư-cách của ta cũng sẽ tự nhiên mà cao thêm lên.

Chân-sơn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Néo-thi-Quyên nữ-sĩ

MMDCCV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Miếu vẫn nguy-nga đạo vẫn sùng
Khải thánh hương bay màu chửa nhạt
Kê-văn rêu phủ dấu còn phong.
Văn-chương Khổng-giáo nơi Thù Tử
Đạo-đức Trình-gia chốn Nhị Nùng
Trải mấy tang-thương hồn vẫn tỉnh,
Muôn đời nhang khói kính thờ chung.

Ngô đường-Loan
Làng Tam-sơn, Bắc-ninh

MMDCCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo tôn-nghiêm thật lạ lùng,
Nhân-nghĩa nền xây cao cửa Giám,
Thánh-hiền tượng vẽ tỏ kinh Đông.
Can qua sá quản phường Lý, Huế,
Trở đậu còn thơm cảnh Nhị Nùng.
Từ Lý đến nay dâu bể mấy
Đất muôn đời đó vững như đồng.

Ngô-gia-Hương
Làng Tam-sơn, Bắc-ninh

MMDCCVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo K đồng gây nên dấu Lạc-Hồng.
Thi lễ điềm tô người sĩ-tử,
Y-quan rực rỡ khách nho phong.
Gió xuân quạt khắp non Nùng sáng,
Mạch gấm chan ... nước Nhị thông.
Ươm hồi phồn-... sĩ ở giáo ?
Buốc vang rang tổ chiêu về cùng.

Nguyễn-huy-Quang
49-51, Rue Principale, Đáp-cầu

MMDCCVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu lên từ Lý Thánh-tông.
Khải-thánh tôn nghiêm lừng đất Bắc
Đại-biền trọng vọng nức trời Đông,
Xuân thu hương hỏa ghi sông Nhị,
Kim cổ y quan tạc núi Nùng.
Suy thịnh nào hay Tầu Hán vận,
Sao Khuê sáng rực vẻ văn-phong.

MMDCCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh miếu danh truyền cõi Á-đông
Nền nếp thi thư hương hỏa mãi,
Cung tường lễ nhạc nước non sùng.
Sao Khuê sáng tỏ hương Thù Tử,
Thành Lý cao xây tục Nhị Nùng.
Cửa thánh mở mang lừng bể ... ọc,
Chi chi Á-vũ với Âu phong.

Trần văn-Cát
Phố Bàng thượng-lý Haiphong

MMDCCX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo xây từ Lý Thánh-tông,
Từ thấy mạch thông dòng nước Nhị,
Ni-sơn bóng chiếu ngọn non Nùng.
Bia tàng nghĩa lý người sau trước,
Hồ chứa văn-chương nước đục trong.
Trải cả Trần, Lê bao vận-hội,
Đất rồng từ đấy nảy thêm rồng.

Trần-văn-Quỳnh
Làng Bát-tràng, Bắc-ninh

MMDCCXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Hai chữ minh luân rõ ... ậu cung.
Trấn Bắc tượng đồng song bi... đứng
Hồ Tây nước bạc bốn bên vòng.
Núi Nùng sông Nhị cùng cao thẳm,
Vua Lý triều Lê vẫn thủy chung.
Đất vượng trời nam, nền đạo đức.
Bể dâu mấy cuộc một nhà không,

Nguyễn văn-Chữ
Làng Bát-tràng, Bắc-ninh

MMDCCXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khí tượng tôn nho Lý có công.
Phượng múa tam-quan lồng bóng Nhị
Tham triều đồng-trụ đối non Nùng.
Bảng đề trung hiếu bia long bổ,
Mối kết cương-thường nước Lạc Hồng
Sông học Âu tây đương bão biển,
Lân kinh cón rạng cõi bên đông.

Nguyễn-văn-Vông
Làng Bát tràng, Bắc-ninh

MMDCCXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nền miếu còn dài với núi sông.
Cửa thấm ba lần in đáy Nhị,
Tường cao và nhận đối non Nùng.
Nọ chuông quán vẫn xa đưa tiếng,
Kia bút điển-văn để chép công.
Lê Lý trải bao thay vận-hội,
Ngày-nga vẫn rạng vẻ trăng trong.

MMDCCXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cảnh-tượng tôn nhiên nhất thái-không.
Vào cửa lòng say màu phú-mỹ.
Lên thềm ng... e vẳng tiếng tỉ đồng.
Quang-minh ví tưởng hơn đèn điện,
Tráng lệ như treo một bức phông.
Dẫu dãi gió mưa Âu với Á,
Trơ-trơ bất bạt cõi kinh đông.

Nguyễn-khắc-Sương
Làng Bát-tràng, Bắc-ninh

MMDCCXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu ấy nhà nho chẳng thánh công,
Trong phố cửa Nam đi giáo chỉ.
Giữa châu sử Bắc lập nho-tông.
Hoành cung trước án dòng sông Nhị
Chực khảo sau lưng đột núi Nùng.
Từ phối liên-ban ban thập triết,
Hậu hiền danh vọng k... ắc bia chung

Trần-nguyễn-Tiu
Làng Bát-tràng, Bắc ninh

MMDCCXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Nhà Lý xây đàn biểu thánh công.
Sông Nhị như in hương nhật-nguyệt,
Ngòi Tô còn riễu bức tường cung.
Lời lưu kinh truyện đương đăng bảo
Tiết đến xuân thu vẫn hội-đồng.
Thần tích hãy lưu trong thắng địa.
Ngưu nga vạn cổ đối non Nùng.

Phan-văn-Ngan
Làng Xuân-quan Bắc-ninh

MMDCCXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Một bảng minh luân tỏ nội cung.
Sông Nhị sáng soi nền đạo đức,
Núi Nùng chiếu xế tượng thời trung
Sáu kinh san dạy công trời bể,
Một mối truyền ghi rạng tổ tông.
Tiên triết để bia danh giáo trọng.
Nên xây từ Lýthực nên công.

MMDCCXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Từ Lý tôn thờ đức Thượng-công.
Sư-biểu tôn nghiêm tổ bức tượng.
Đạo-nguyên lai tàng mấy đông sông,
Đại la đẩy mới minh kinh c...l,
N... và Giám từ xưa tế hội-đồng.
Văn hiến nước Nam ngày tiến hóa,
Nay thêm Âu-học đạo cùng chung.

Trần-văn-Phổi
Làng Bát-tràng, Bắc-ninh

MMDCCXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đức Khổng thờ đây ấy tỏ lòng.
Nơi tế thán... sư triều Lý dựng,
Sân nhà quốc Giám chúa Lê trông,
Khơi dòng nhân-nghĩa dài sông Nhị
Gây tầng cương-thường vững núi [Nùng.
Vua Nguyễn sửa sang nền miếu rộng
Trời Nam bể học khắp tây đông.

Phan-phúc-Oánh
Làng Xuân-quan, Bắc-ninh

MMDCCXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cỏ miếu nguy nga đẹp lạ lùng.
Mãm Lạc nhờ đây thêm tiến đạt,
Chồi Hồng cây đó mới minh thông.
Trông ơn phong-hóa ngang Âu-bạc,
Đội-đức cương-thường sánh Á-đông.
Nam chẳng ai ai nên tạc dạ,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Ngu...ễn-đăng-Bình
Làng Khương-hạ, Hà-đông

MMD CXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Mũ ngọc ngai vàng tự Lý phong.
Văn đạo vốn trên thành Tử bắc,
Miếu đường nay cận tỉnh Hà-đông.
Trăng thanh Nùng Nhị gương hằng tỏ,
Cỏ mát cung tường xe ngát xông.
Tiết hạnh vui nơi nền lễ nhạc.
Hoàng-thiên phù phận thành phù công

Lê-văn-Qui, Hà-đông

MMDCCXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Hương khói bay cao biết mấy trùng.
Ghi chép văn-chương cùng vũ-trụ,
Vững bền miếu mạo với non sông.
Mảnh gương luân-lý treo trời bắc,
Ngọn đuốc cương-thường rạng cõi [đông.
Kim cổ tiếng chuông vang đất Việt,
Trần ai ai có biết hay không ?

MMDCCXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Miếu Khổng nay còn sắc sắc không.
Nền cũ hoa khai hương vẫn đượm,
Hồ xưa trăng ấn giá còn trong.
Lâu đài lừng lẫy bên sông Nhị,
Miếu vũ uy-nghiêm tựa núi Nùng,
Nào những làng nho đâu vắng tá,
Tấm gương nữ sĩ thử soi chung.

Lê-thị-Minh
18, Phố gạo, Đáp-cầu

Ai được phiếu công-thải?

Những ông được phiếu công-thải hàng ngàn đồng trở lên lắt ông nào cũng sẵn lòng làm phúc. Vậy xin hiến các ông một cách làm phúc, rất công hiệu là mua trữ lấy ít thuốc **hoàn tán thuốc gia truyền** *và* **sâm quế thục cao** *thượng-hạng ở hiệu* **QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *để dành mà cứu cấp cho những người bệnh hoạn thì không gì làm phúc bằng.*

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 3... độ

Lịch ngày mai
Dương-lịch
Thứ năm 24 Juillet 1924
S. Christine
Âm-lịch
23 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Giáp thìn
Hành Hỏa, Sao Khuê Trực Thu.
Kỵ : Khai tương, Khắc-chấp.
NGHI : Tế-tự, Ky-phúc, Cầu-tự, Thượng-biểu, Hội-hữu, Xuất-hành, Kế-châu.
NGUYỆT - KY

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ		10 $ 05
— nhì	—	9 62
— ba.		9 25
Thóc.		6 00
Hấp ngô	—	5 50

Giá bạc. Kể từ ngày 23 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **10 f. 10**

Tin tàu — Tàu *Songbo* mang thư đi Hoi-hao và Hong-kong đến ngày thứ sáu 25 Juillet hồi 6 giờ ở Haiphong sẽ khởi-hành.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 24 Juillet.

Tin nước. — *Phủ Ninh-giang.* — Nước sông Ninh-giang, vụ nước năm nay lên to ngập con đường bờ sông, cửa các hiệu Khách, đáng lẽ thì nước tràn vào các đường sá và các nhà trong phố, nhưng năm nay hội-đồng thành-phố Ninh-giang mới thành lập, đã có các ông phố-b... bèn mỗi ngày một lấn bắt phu phố năm mười tên giao cho ông trưởng-phố Đạo-đức-Nguyên và ông thư-ký Đoàn tuyy-Chi đốc-suất dân phu đắp con chạch các ngã ba ngã tư đường phố, nên nước không tràn vào trong các p... ố được, tại các đường và các nhà trong thành-phố và hai tổng tiếp cận là tổng Bắt-bế, Đông-bối, dân-cư và đông-điền, đường sá đều khỏi sự ngập lụt, không có thiệt hại gì. P. V. t. lai cảo

Thái-nguyên. — Ngày 22 juillet 9 giờ 30 đường thuộc-địa số 3 bị ngập ở kilomètre 99, là đường Thái-nguyên đi Chợ-mới. Xe ô-tô không đi lại được.

Vì mấy trận mưa to, cho nên phải nhiều chỗ lún và đổ cầu ở đường số 125 nhất là ở kilomètre 34, 35 và 37, từ đường thuộc-địa đến Phu-nga. Các xe-cộ không đi lại được cả.

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Một tập luật-lệ về Đông-p áp — Phòng pháp-chính ở phủ Toàn-quyền hiện đương thu tập các luật-lệ và chỉ-dụ cùng là nghị-định đã thi hành ở Đông-pháp từ trước, cho đến ngày 1er Janvier 1925 đóng thành hai quyển, quyển thứ nhất về các luật-lệ và chỉ-dụ, quyển thứ hai về nghị-định của quan Toàn-quyền bay các quan Thống-đốc, Thống-sứ, Khâm-sứ. Cho được biết trước cái số in là bao nhiêu quyển thì ngày hôm nay quan Toàn-quyền có thông tư hỏi các quan thủ-hiến các xứ và các công sở trình ngài biết cái số trong mỗi tòa mỗi sở trong bốn năm năm phải dùng đến là bao nhiêu.

Làm sổ dự-toán Bắc-kỳ năm 1925. — Quan Thống-sứ vừa thông tư cho các tỉnh các công-sở thuộc quyền ngài dự định sẵn các khoản chi thu để đến tháng 10 tây kịp làm xong sổ dự toán Bắc-kỳ năm 1925.

Về việc binh lính xin phẩm hàm — Các binh lín Trung Bắc-kỳ hiện đương tòng quân, ở Pháp hay ngoại quốc, đến khi gần mãn khóa thường hay xin phẩm hàm, tuy rằng nhiều khi không hợp lệ mà các quan đầu binh cũng chuyển đơn xin cho. Bởi vậy vừa có tờ chu-tri của quan Thượng-thư Thuộc-địa t... ông tư cho các quan đầu binh rõ về các thể lệ xin phẩm hàm của các binh lính là thế nào.

Cứ như chỉ-dụ của Việt-Nam Hoàng-đế ngày 28 janvier 1920 do nghị-định quan Toàn-quyền duyệt-y ngày 29 février 1920 thì chỉ những người ứng mộ mà có đi đánh trận trong năm 1914-1918 mới được phẩm hàm.

Lời cám ơn — Chúng tôi có lời cảm tạ các ông, các bà đã có tỏ tình thân ái, gửi giấy chia buồn và đi đưa đám phu-quân, thân-phụ c... ủng tôi là :

M. Honoré Constant JOUBERT

ngày hôm qua, thứ ba, 22 juillet 1924.

Nay kính tạ
Mme Vve Joubert
và các con

Việc đâm tàu « Suzanne » ở Tuyên quang — Cứ như một bức thư bản quán vừa tiếp được thì 25 người bị chết đuối ở tàu *Suzanne* có đến mấy chục chứ không phải là 6 người như lời trong điện-tín quan Công-sứ Tuyên-quang mà các báo đã đăng. Tàu đâm nghe đâu vì chở nặng quá mà nước lại chảy xói mạnh khiến cho tàu bị chành nghiêng rồi úp sấp lại. Những xác người chết đuối phần nhiều chưa vớt được vì là nước mạnh quá không b... ết trôi đi đâu mất.

Một cuộc thi xe ô-tô. — Báo *Courrier automobile* có mở một cuộc thi ô-tô lên Tam-đảo vào ngày thứ sáu 15 août 1924, bắt cứ ô-tô hạng nào cũng được dự. Cuộc tại này tự xưa đến giờ Bắc-kỳ ta mới có là một.

NHÀ CHỤP BÓNG PALACE

Cần-cáo

CHỤP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chụp bóng PALACE đóng cửa không chụp ban tối, chỉ chụp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi còn những buổi tối thì chụp trước cửa Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE
Mỗi tuần lễ 2 buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật

Mỗi lần chép mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.
MUỐN CÓ BÁN TẠI :
NHÀ BA CHUÔNG
(Hiệu Báo-chí MONTÉS)
HANOI

Sách mới xuất bản. — Bản-quán mới tiếp được ba quyển sách mới xuất bản.

I. TÂM-LÝ TƯƠNG-TRI của ông Nam-thanh Bùi-kim-Điền soạn, giá bán 0$25.

II. NAM-CẦM là một quyển sách học quốc-ngữ vỡ lòng của ông Nam-thanh Bùi-kim-Điền soạn, giá bán 0$08.

III. CHINH-ĐÔNG DIỄN-NGHĨA quyển thứ nhất của hiệu Phu-văn dịch và in, giá bán 0.10.

Bản-quán có lời cám ơn các ngài đã gửi tặng n... ững sách đó và giới-thiệu cùng các độc giả.

NGƯỜI BIỂN-LẬN

(L'AVARE)

Hài-kịch của MOLIÈRE tiên-sinh soạn ra
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

Hội Ái-hữu của Tân-cựu học-sanh trường Cao-đẳng đã diễn tại nhà hát lớn Hanoi, ngày 18 Janvier 1924

In chữ Pháp và chữ Quốc-ngữ hai lối văn sóng nhau

Giá mỗi quyển. . . . . 0$50
Tiền cước gởi đi các tỉnh, mỗi quyển. 0.11

CÓ BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Trường Thương-mại thực-hành ở Saigon Ai cũng biết rằng các học-sinh trường Cao-đẳng thương-mại Hanoi, người nào đỗ tốt-nghiệp mà điểm số đứng vào hàng trên thì được vào học tập-sự tại trường Thương-mại thực-hành ở Saigon.

Bản báo vừa được tin rằng những người học thực hành trong năm vừa rồi thì đầu tháng bảy tây đã thi lấy bằng Cao-đẳng thương-mại tại Saigon là : MM. Kuo-kang-Chung, Ng-tấn-Lam, Heng-can-Goan Bùi-Nam, Ng-văn-Doi, Ng-văn-Thục, Trần-văn-Khanh.

Đến vụ khai trường này thì trường Saigon lại có 19 người vào học.

Mong rằng các nhà công thương lớn trong nước sẽ biết lợi-dụng cái tài năng của các sinh-viên vừa mới học tốt-nghiệp đó, hoặc là ông nào nhà có tư bản thì mở ra các hiệu buôn để khỏi làm việc trong các công-sở Nhà-nước mà nó sai lạc mất cái mục-đích của trường Thương-mại đi.

Xe-lửa trượt bánh. — Chuyến xe lửa chở đá từ Phủ-lý về Hà-nội bị trượt bánh ở kilomètre 22 + 300 vào khoảng ga Phố-tía và Thường-tín trưa hôm qua 22 juillet, may người lái xế biết ngay hãm dừng lại được, nên chỉ phải một toa trượt hai bánh ra ngoài mà thôi, chứ không hại gì đến người cả, đường sắt cũng hỏng mất một quãng độ chừng mươi thước, nhưng chữa được ngay.

Nghe đâu vì cái trục bánh xe đương đi bị gãy, phải đầy hẳn cả toa đá ra ngoài đường sắt mới đi được.

Vì vậy mà chuyến xe lửa thứ ba ở Hà-nội đi Thanh-hóa phải đương đợi ở ga Thường-tín hơn ba giờ đồng hồ mới đi được, nên phải tránh nhau với chuyến xe-lửa ở Nghệ ra tại ga Đỗ-xá chứ không thể tránh nhau ở ga Bình-lục như giờ đã định. Còn chuyến xe-lửa chở hàng ở Hà-nội vào Thanh-hóa và chuyến nữa ở Phủ-lý về Hà-nội cũng đều bị chậm lấy cả.

Hành khách mấy chuyến xe-lửa đều bị đói nhao, mà nhất là chuyến xe-lửa đi Thanh-hóa có lẽ hơn 11 giờ đêm mới đến nơi.

Thuyền chuyển. — M. Cung duy-Âm, thư-ký thượng hạng ngoại hạng ngạch công-chính (ban hóa-xa) tại ga Hà-nội nay đổi đi Nam-định để coi sóc các công việc trong khi viên kiểm sát tây nghỉ phép.

Một bà lão bị gãy chân ở dưới tàu thủy. — Ngày hôm kia, có một bà lão tên là Vũ-thị-Huyện, 62 tuổi, quán ở Thi-bình (Thái-bình) đi tàu Phi long lên Hanoi, gặp sự rủi-ro bị thương nặng ở bên chân trái. Phải khiêng ngay vào nhà thương. Sở Cảnh-sát đã cho xét xem lỗi tại đâu.

CÔNG-TY ĐIỆN-KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Tôi về Pháp, kể từ 17 juillet này, việc tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp về quyền Monsieur Manus, vậy các thư tin tế gởi cho Monsieur Manus.

Tổng quản-lý,
G. PELLETIER

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)
PHẠM-BÙI-CẦM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ
Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển . . . . 0$30
Tiền cước 0.11

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho :
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61-63 rue Rue du Coton — Hanoi

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . 0.12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông Bùi-xuân-Thành
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0$05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Than-tán-hương) bọc vào hộp bán kín, mỗi hộp hai mươi điếu.	0.20

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	22 Juillet hồi 6 giờ	15 giờ	23 Juillet hồi 6 giờ
Lao kay	80.50	»	81.10
Yên bày	30.92	»	30.72
Việt-trì	15 10	»	15.23
Hanoi	10 63	»	10.70
Vạn-yên	13 60	»	13.20
Hòa-bình	7.84	»	7.84
Tuyên-quang	9.95	»	10 25
Phủ-đoan	23.71	»	24.05
Phủ Yên-bình	2 63	»	2.71

Trên sông Thái-bình

	22 Juillet hồi 6 giờ	23 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	24 12	24.08
Lẫm	3.80	3.90
Phả lang-thương	4.24	4.25
Đáp-cầu	4 56	4.88
Phả-lại	4.41	4.33

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Phát phần thưởng. — Đến chủ-nhật 27 Juillet 1924, đúng 8 giờ sáng, trường Tri-tri ở phố đường Cát sẽ phát phần thưởng cho các học-sinh, có quan Đốc lý Krautheimer chủ tọa và phường-nhạc khố-đỏ đến giúp việc cho được trọng-thể.

Xác trẻ con. — Sáng ngày thứ hai ở đường Dư-hàng có cái xác đứa trẻ mới đẻ gói để đặt ở lối đi. Người ta thấy vậy bèn đi trình quan về khám biên rồi đưa đi chôn.

Mất trẻ con. — Người thợ khắc con dấu tên là Trần đan-Thuận, 26 tuổi, nhà ở đường Henri-Rivière, số 19, có người em giai tên là Trần-đan-Điệp, 14 tuổi, đi đâu mất từ ngày 13 trước.

Bắt được trộm. — Tên Trần-văn-Lư 43 tuổi vào một ngõ ở đường Henri-Rivière ăn trộm được nhiều đồ vật thì khi trở ra bị người ta trông thấy vậy bèn đi trình quan về khám biên rồi đưa đi chôn.

Mất trẻ con. — Người thợ khắc con dấu tên là Trần đan-Thuận, 26 tuổi, nhà ở đường Henri-Rivière, số 19, có người em giai tên là Trần-đan-Điệp, 14 tuổi, đi đâu mất từ ngày 13 trước.

Bắt được trộm. — Tên Trần-văn-Lư 43 tuổi vào một ngõ ở đường Henri-Rivière ăn trộm được nhiều đồ vật thì khi trở ra bị người ta trông thấy vậy bèn đi trình quan về khám biên rồi đưa đi chôn.

Bé thả rông. — Có một con bé thả rông chạy quanh ở trước cửa sở Cảm chánh đã phải bắt đưa vào nhà nhốt súc-sinh.

Đi Hanoi chữa thuốc. — Hai người bị chó dại cắn phải đưa đi Hanoi chữa thuốc là Ng-thị-Ba 37 tuổi, nhà ở ngõ số 29 phố Lille bị con chó của Ng-thị-Thái cùng ngõ ấy cắn ngày 18 trước ; — Nguyễn-văn-Ái trẻ Đức, 12 tuổi, nhà ở phố Marine bị con chó của Vũ-văn-Nhã ở p... ố nhà thương cắn phải đùi chân trái ngày 19 trước.

NAM-ĐỊNH

Hội-đồng ủy-viên thành-phố. — M. Woussen đã xin từ chức ủy-viên hành-phố, vậy nay cử M. Regard là quản-lý nhà máy rượu làm ủy-viên thay M. Woussen.

Một ông lương-y. — Thành-phố ta, từ khi quan *docteur Abadie* coi việc thuốc, thật được một ông lương-y vừa tận tâm vừa mẫn cán. Nhiều nhà trong thành-phố đã được ngài chữa cho khỏi đều phục lòng ngài tử tế, vừa dễ dãi, vừa có tình thân mật với người Nam. Nhiều khi ngài lại chữa bệnh làm phúc cho những người nghèo nữa. Thật là một ông thầy thuốc đáng kính phục.

S. lai cảo.

(Xem trang thứ bảy, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BỎ TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
18 chân-kính
Mặt mỏ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá ..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

TAM-DƯƠNG (VĨNH YÊN)

Mấy điều đáng sợ. — Sáng hôm 22 Juillet có một chàng ở đâu đến đi xe đạp kèm một đứa bé lên bỏn. Lúc xuống đốc, anh ta cứ lăm bộ bóp coi ẩm cả lên và mắt cứ nghênh đi đâu chứ không để ý vào xe, chẳng may đến cổ gì thì ngã lẫn, thôi lúc bấy giờ trông tình cảnh đáng phiền thay, xe thì chồng chềnh, anh ta thì rách mất quần, đầu gối toạc máu, còn đứa bé thì ai trông thấy cũng phải thương tâm, đầu máu chảy be bét, tứ nhắc lên thì ngất đi không khóc được nữa, chưa biết sinh tử thế nào.

Lại còn một điều đáng ghê nữa là mấy chú linh-lệ sáng nào cũng cưỡi ngựa đi tắm, lại hay phóng nước đại, chẳng cần gì sốt, mồm thì ếp ếp rồi rít cả lên, tay thì quất ngựa thế thực rất nguy hiểm cho trẻ con chơi ngoài đường và các người vãng lai. Mong rằng ai có trách-nhiệm sẽ cấm bọn họ phóng đại như thế để bà con ta đỡ lo ngại.

N. lai cảo

LẠNG-SƠN

Hộ đông kỷ-hào. Những người có tên sau này được cử vào Hội-đồng kỷ-hào hàng tỉnh trong hạn ba năm :

Châu thất-khê : M. Ng-hữu-Khai
— Lộc-bình : M. Hoàng-ng-Duyên
Na-cham : M. Lưu-Tức-Vân
— Đồng-đăng : M. Hoàng-v-Trọng
— Bình-gia : M. Nông-chan-Bảo
— Bắc-sơn : M. Dương-công-Dao
— Cao-lộc : M. Dương-minh-Đức
— Ôn : M. Vũ-thiện-Liên
— Điềm-he : M. Hoàng khai-Xuân
— Bằng-mạc : M. Hoàng-văn-Song

HƯNG-YÊN

Chết khả nghi. Ở làng Thụy-lôi có một người không ốm đau gì, mà tự nhiên chết. Cách mấy hôm trước người ấy có đến trình huyện Tiên-lữ rằng bị người ở làng Thụy-chi đánh. Nay tên ấy chết, quan trên lấy làm nghi đã phải ông thầy thuốc về khám-nghiệm.

HIỆU
MINH-DƯỠNG
của MAI-CHÍNH TỔNG CỤC
của Bông phấp Tân-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ BÌ-BÀ
Giáo phố hang Gai số 63

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Domart, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, vì thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ về thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cứng trả lời ngay.

VIỆC KINH-ĐÔ

Sắp có một nhà thương-phung nữa. Mới đây quan thủ-hiến tỉnh Thừa thiên đã về chọn được một chỗ đất tại làng Bạch-thạch tức là Đá-bạc để làm thêm một cái nhà thương phung nữa để nuôi những người có bệnh phong ở các tỉnh, hoặc là những người bệnh phong mà sót lại ở trong hạt Thừa-thiên kẻo hiện nay chỉ có một cái nhà thương phung tại Phú-bài thì chưa đủ.

Xem ra trong hạt Thừa-thiên cũng còn nhiều người có bệnh phung mà bỏ ẩn vì tình hoặc là vì tiền mà làng xã ẩn nặc đi cũng còn nhiều. Ước ao rằng kẻ có trách nhiệm, nên phòng sự truyền-nhiễm cho dân mà diễn giải cho những người ấy biết lẽ thiệt hơn biết đường lợi hại.

Nhức đầu, đau mình, sổ mũi nóng lạnh, chừng thấp. THUỐC
CITRASPIRINE
LINH-NGHIỆM BẰNG HAI THUỐC ASPIRINE
Làm cách mới dễ uống. Khoé đến hết tiện như thuốc viên, thuốc tiêu. Uống khoé uống nước. Mỗi hộp hai quan rưỡi (2 fr. 50). Nhà thuốc bảo cũng có.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Cái nạn xe-lửa. — Chuyến xe-lửa đêm hôm 17 rạng ngày 18 juillet ở Hanoi chạy vào Vinh vừa rồi, khi đi đến kilomètre 202-470 vào khoảng ga Minh-khoi và Thi-long thì đè phải một người đàn-ông ngót 30 tuổi đương nằm ngủ trên đường sắt, xe lửa phải hãm lại mất hơn 10 phút để mang người bị nạn lên xe-lửa, nhưng khó lòng mà sống được vì những vết thương nặng lắm, hai cẳng và đầu đều bị bánh xe nghiền phải. Xe-lửa đến Vinh thì người ấy đã chết, đưa ngay vào nhà thương phục thuốc, chưa biết chết sống thế nào.

QUẢNG-NGÃI

Hát quyên vào Hội Sử tòa Nam-quan hữu-ái. — Đêm 23 juin, hội Sử tòa Nam-quan hữu-ái các ông đã tổ chức một cuộc hát cải lương và trò xiếc để lấy tiền quyên vào cho hội. Các ông đã gia công lực trước mấy hôm, mời các quan tỉnh, các tòa, các sở và thương-khách ở Quảng-ngãi và Thu-xà đủ mặt, nên chi hôm ấy ai ai cũng đến dự cuộc rất đông đảo; trong rạp hát người coi chen chân không lọt.

Đào kinh Thu-xà. Sự buôn bán ở phố Thu-xà thịnh-vượng được phần nhiều nhờ có đường sông. Đường sông lưu-thông chúng nào thì sự vận-tải được tiện lợi chừng ấy. Vận-tải đã được tiện lợi thì sự buôn bán phát đạt vô cùng.

Sông kinh ở phía trước mặt phố, khi trước ghe thuyền vẫn qua lại được, nhưng vì kinh ấy không thông giáp sông cái (sông Vệ), nước chảy yếu, nên ngày một can lần, ghe lớn không qua lại được như xưa nữa, đường vận-tải rất khó khăn và tốn kém lắm.

Nghe đâu lối trước có đào một lần cho kinh ấy thông giáp đến sông Vệ, tiếc vì đào hẹp quá, độ vài ba thước tây bề ngang, nên đất hai bên bờ đổ xuống lần lần, lại bị nước chảy xoi lở chẳng được bao lâu cũng liền lại như cũ vậy.

Mới đây quan Công-sứ muốn mở thông kinh ấy cho giáp sông Vệ, đã sức đào thử bề ngang 3 thước tây, bề sâu một thước, còn bề dài đã giáp đến sông Vệ rồi, bây giờ hiện đương trù lại. Chắc sông kinh sẽ mở đây cũng rộng bằng kinh Thu-xà bây giờ vậy (độ chừng 3, 9 thước tây bề ngang) và hai bên bờ chắc có xây cừ; như vậy nước chảy khỏi xoi, lại lấn lần chảy đào được những chỗ cạn lấp ở sông kinh bấy giờ nữa.

Sông kinh ấy mà lưu-thông được, thì chẳng những sự buôn-bán thịnh-lợi mà lại bổ ích cho sự vệ-sinh nhiều lắm.

Cờ bạc sinh ra trộm cướp. — Ở phố Thu-xà mấy hôm nay không hôm nào là không có trộm, không leo thành nhà nọ thì đào ngạch chỗ kia, người bỏ mất vật này, kẻ than mất vật khác. Nguỉ cũng lạ : đương lúc trăng sáng như ban ngày, và lại suốt đêm người ta đi có bạc, tiếng guốc giép lẹp-kẹp lại qua, và vang những câu chuyện được thua may rủi, hàng ba, bốn mươi người, không khi nào vắng cả; tưởng khi kẻ trộm thấy động đảo, ồn ào, thì lo dẹp cái nghề của mình đi vậy mới phải, đã không giảm được mà lại đẻ thêm nhiều lên ra; như đó trước tuy nói có trộm, nhưng cũng vắng vẻ mà thôi, đến nay lại hơn thập bội đi rồi. Có người bảo rằng : chính là những bọn du-thủ du-thực ấy ra cả. Vì sao? Bọn ấy, khi có bạc ăn tiền không nói chi, đến khi thua phải tìm phương mà gỡ, gỡ hoài không được lại buộc thêm vào, công kế phải ra tay làm ngẫ ấy. Đánh một chữ liều là xong, kể chi danh-giá, khi nào người ta bắt được sẽ hay, bấy giờ lấy được mấy cũ lấy, lớn làm, đứa nhỏ bắt chước. Không ai dám nói ai cả. Có một hôm khi 12 giờ khuya tôi mới về đương thìn thụt ngõ, vừa nghe tiếng sát-sạt chân đi, tôi vùng dậy chợt thấy thoáng kẻ trộm, tôi liền la lên nó vọt thành nhảy ra, vừa gặp tên du-thủ kia đi ngang qua, nhưng u ập vào, lại giả la lí tiếng nói khác, nó kia là xong việc! Thậm chí lại có những đứa ăn trộm bạn ngày nữa, trông người ta bỏ hàng, thì vào khuân lấy sạch trơn.

Mong rằng: Quan trên lưu ý đặt lại một sở Cảnh-sát để tuần phòng và nghiêm cấm những bọn bất lương ấy, cho lương dân được an cư lạc-nghiệp.

V. lai cảo.

TẠI NHÀ NHẠC HỘI PHỐ BỜ-HỒ
(*Philarmonique*)

ĐÊM NGÀY 1 HÁT HAY 1

Toàn đào kép Huế

Diễn theo lối cải-lương

Tối thứ bảy 26 Juillet 1924
(Diễn tích)
LƯU BÌNH DƯƠNG-LỄ

Tối chủ-nhật 27 Juillet 1924
(Diễn tích)
KIM-VÂN-KIỀU

Thứ hai 28 Juillet nghỉ hát, còn từ thứ ba 29 Juillet trở đi sẽ diễn tại rạp ĐỒNG-LẠC, số 2 ngõ Sầm-công.

Mời các quí-khách chiếu-cố

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

CẢI LƯƠNG TÂN KỊCH

Tối thứ sáu 25 Juillet này mời quý khách lại xem tích hát cải-lương :

NGHĨA NỮ TẦM PHU

Toàn trẻ con đóng trò

(Diễn lần thứ hai)

Sự tích người đàn-bà có nghĩa đi tìm chồng chẳng may bị đánh thuốc độc chết nhờ có cây cỏ làm chứng quan xử ra án. Các giọng hát cải-lương : bình bản, tứ đại-oán, ngâm thơ, nói bóng lơn và các giọng ca-lý Nam kỳ.

Tích hát rất thảm, rất cảm động, cảnh nào cũng hay, cảnh nào cũng luyện-tập rất kỹ càng. Hay nhất là cảnh tra án có cây cỏ ra làm chứng : Đứa trẻ con 14 tuổi đóng vai quan án, khi ra trò lúc hát, lúc làm điệu bộ chẳng kém gì một tài kép lão luyện. Lần trước diễn đến cảnh ấy, các quý khách đều lấy làm ngạc nhiên mà khen là tuyệt xảo, mỗi lúc đứa trẻ ấy hát xong một bài lại được bổ tay khen.

Toàn trẻ con mà diễn được một vở tuồng thuộc lòng như thế, các ngài sẽ xem hát tưởng cũng xét cho rằng tích hát Nghĩa nữ tầm phu này luyện tập rất công phu.

Bán vé từ tối thứ năm 24 Juillet 1924.

Tối thứ tư 23 Juillet 1924
NHỊ-ĐỘ-MAI

Từ Đõ-Thâu bảo tin Nhị-độ-mai khai.

Tối thứ năm 24 Juillet 1924
NHỊ-ĐỘ-MAI
(Liên hồi)

Từ Hạnh-Nguyên phụng mệnh cống hồ đến Ngư-ba ngỏi xe về bến.

Tối thứ sáu 25 Juillet 1924
Cải-lương tân kịch lối Nam-kỳ
NGHĨA NỮ TẦM PHU
Toàn trẻ con diễn lần thứ hai

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 2.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁO-BẢNG :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc về những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Ngự các phụng lời chỉ phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS một thứ rượu bổ đã tăng ngự dụng quá rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị cấp cho qui được phòng chế-ông để tỏ lòng ưu ái.

Khâm thử.

敕賜嘉善精製酒補得百病
內閣芯藏

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiên-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin coi tiếp theo ở trang thứ tư

No 93

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tôn-văn tiến sụp lạy, rồi lĩnh tên tội-phạm đem về tổng-giam Lâm-chương lại gọi Trịnh-khai-thành vào mà bảo rằng :

– Nhà-ngươi phải lập-tức tính toán sổ-sách cho minh-bạch mà đem số tiền nộp quan phủ *Tế-ninh* để kỳ tại công-khố.

Trịnh khai thành sụp lạy mà bẩm rằng :

— Đại-nhân đã truyền bảo, chúng tôi xin vâng mệnh!

Lại nói chuyện mấy tên bộ dịch vâng mệnh *Lâm-chương* đi theo đàn chim. Bấn chim bay mau lắm, mấy tên bộ-dịch chạy theo khó nhọc, mỏ-hôi trong mình toát ra đầm-đầm. Khi ra ngoài thành, cách xa độ hơn 10 dặm, bỗng không trông thấy đàn chim đâu cả.

Mấy tên bộ-dịch luống-cuống lo-sợ mà bảo nhau rằng :

– Nếu vậy, rất nguy cho chúng ta! Quan kinh lược là một vị quan thanh-liêm, nếu ta không bắt được gian-nhân đem về thì tất ngài trị tội.

Trong bọn bộ dịch có một người bảo rằng :

Ai bảo các anh là ngài thanh-liêm! Cứ như con mắt tôi xem ra thì ngài thật là một vị quan rất tham-những vậy.

Mấy người kia hỏi rằng :

— Tại sao lại biết là một vị quan tham-những?

Tên bộ dịch ấy bảo rằng :

– Hôm trước quan phủ *Tế-ninh* vào bái-yết thì ngài truyền bảo quan phủ bắt phải đúng nộp đủ các hạng vóc, hà chẳng là một vị quan tham những hay sao! Ngày nay ngài trông thấy mấy con chim kêu, cho là có sự oan uổng, bắt chúng ta phải đi theo để nã-trốc gian-nhân. Bây giờ chim bay đi đằng nào mất, còn biết đâu mà đuổi theo nữa! Trời lại gần tối, chi bằng chúng ta tìm nơi ngủ trọ, rồi sáng sớm mai về bẩm là xong!

Mấy người thương-nghị cùng nhau, rồi định tìm nơi ngủ trọ. Bỗng trông thấy trước mặt có một ngôi chùa, tường bọc xung quanh, trên tường treo một cái biển hoành bốn chữ « *Bửu-phong-cổ-tự* ».

Mấy người bảo nhau rằng :

— Chúng ta vào nói với sư cụ, xin ngủ nhờ một tối, rồi sáng mai về thành.

Mấy người thẳng bước tiến vào, chỉ thấy lặng ngắt như tờ, không gặp một bác tăng-nhân nào cả. Cửa mốc sân rêu, cỏ cao hơn thước. Trong chốn đại-điện thì hai bên đều đổ-nát, lối vào khó khăn. Qua chốn đại-điện bỗng trông thấy vườn rau, trong vườn rau lại có mấy gian phòng-ốc.

Mấy người lại bảo nhau rằng :

— Có lẽ sư-cụ ở chốn này chăng! chúng ta cứ vào!

Khi vào tới nơi thì nghe có tiếng người nỏ đùa cười nói, ba vị hòa-thượng đang cùng nhau uống rượu vui, quả nhiên hai người mặc áo đen và một người mặc áo trắng. Mấy tên bộ-dịch biết là bọn ác-tăng, mới quát to lên mà rằng :

— Bọn ác-tăng kia! Việc gian-ác của các ngươi đã bại-lộ rồi!

Nói xong, liền chạy vào trói ba vị hòa-thượng ấy lại. Ngay đêm hôm ấy, giải vào trong thành. Sáng hôm sau, bọn bộ-dịch vào bẩm với *Lâm-chương* rằng :

— Dám bẩm đại-nhân! Chúng tôi vâng mệnh đại nhân đi bắt hai người áo đen và một người áo trắng. Hiện nay đã bắt được rồi, vậy phải về đây bẩm bạch.

Lâm chương nghe nói, truyền cho quân-sĩ giải vào để xét hỏi.

HỒI THỨ LVII

Lại nói chuyện *Lâm-thương* nghe báo đã bắt được bọn gian-nhân : hai người áo đen và một người áo trắng, cũng ngẫm-nghĩ lấy làm kỳ-dị, truyền cho quân-sĩ giải vào để xét hỏi. Quân-sĩ vâng mệnh giải ba vị hòa-thượng vào quỳ ở trước sân.

Lâm-chương phán hỏi rằng :

– Từ ra các ngươi đều là bọn hòa-thượng! Vậy các ngươi tu ở chùa nào?

Bỗng thấy một người mặc áo trắng kia bẩm rằng :

Dám bẩm đại-nhân! Chúng tôi chính là đàn-bà! Ngày nay được gặp đại-nhân, khác nào như người vén mây trông thấy mặt trời, may ra có thể giải tỏ được tinh oan-uổng vậy.

Lâm-chương thấy người ấy tự xưng là đàn-bà, liền kinh ngạc mà phán hỏi rằng :

— Nhà-ngươi có sự gì oan-uổng, nên cứ thuật rõ đầu đuôi, để ta đây minh xét cho!

Người đàn-bà ấy bẩm rằng :

— Dám bẩm đại-nhân! Chúng tôi nguyên người *Duyện-châu*, lấy chồng ở *Chương-châu*, thuộc tỉnh *Phúc-kiến*. Chồng tôi tên gọi *Chu-nghĩa-đồng*. Hôm xưa hai vợ chồng tôi về thăm quê nhà, đi qua cửa chùa *Bửu-phong*, gặp trời mưa to, hai vợ chồng tôi tránh mưa vào ẩn ở trong chùa, bị ba đứa ác-tăng này đổ rượu cho chồng tôi uống say mà giết chết đi, bắt tôi ở đấy. Chúng tôi bắt tôi phải cạo đầu ăn mặc giả làm một vị hòa-thượng.

Lâm-chương nói :

Nếu vậy, sao nhà-ngươi không tự tử đi cho rồi!

Người đàn-bà ấy nói :

— Chồng tôi bị chết một cách oan-uổng như thế thì cái thù không đội trời ở chung lẫy, tôi còn phải bảo mới nghe. Vả hai đứa ác-tăng, chúng phòng giữ rất nghiêm, dẫu có muốn tự-tử, cũng không thể được! Bởi vậy tôi đành phải mặt dày mày dạn cho qua tháng ngày!

Lâm-chương nổi giận mà hỏi hai đứa ác-tăng kia rằng :

Nhà-ngươi họ tên là gì, phải khai cho thực!

Hai đứa ác-tăng kinh hồn táng đởm, người run dây dẩy. Một đứa bẩm rằng :

— Trăm lạy đại-nhân! Tôi tên gọi *Nhất-không*!

Còn một đứa nữa bẩm rằng :

— Trăm lạy đại-nhân! Tôi tên gọi *Nhất-thanh*!

Lâm-chương hỏi rằng :

— Sao bay dám cả gan mà giết chết *Chu-nghĩa-đồng*? Bây giờ thi-thể *Chu-nghĩa đồng* bay chôn ở đâu?

Hai đứa ác-tăng cứ lạy dập đầu mà kêu rằng :

— Chúng tôi biết tội đã nhiều! Xin đại-nhân sinh phúc cho!

Lâm chương nổ giận, truyền bảo quân-sĩ cũng nọc hai đứa ác-tăng ra đề đánh. Vừa đánh được mấy đại-côn thì hai đứa ác-tăng đã chết ngất đi. Một lúc hồi tỉnh, nghĩ mình chẳng thoát tội nào, mới đánh xin thú thực mà bẩm rằng :

— Trăm lạy đại-nhân! Thi-thể *Chu nghĩa-đồng* hiện nay chúng tôi bỏ xuống dưới giếng ở trong vườn rau.

Lâm-chương hỏi rằng :

— Chúng bay hại người ta, đầu đuôi sự-thể thế nào?

Hai đứa ác-tăng nói :

– Hôm ấy hai vợ chồng *Chu-nghĩa-đồng* tránh mưa vào ẩn ở trong chùa. Chúng tôi thấy vợ hắn có nhan-sắc, mới đổ rượu cho hắn uống say, rồi lừa hắn ra đến miệng giếng thì đẩy xuống đấy mà lấp đất lại. Hay đại-nhân đã hỏi đến, tôi xin thú thực!

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi làm cho hay ho vật, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
" MÁU BỔ "

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Bệnh lậu thì cần phải tiêm trị cho tới khi hết ra mủ. Khi để hết ra mủ rồi, nhưng nên xem xét kỹ lưỡng trong mấy ngày. Hoặc là khi đi tiểu tiện thì thấy có một chỗ cho đầm nhỏ và dài như sợi chỉ vậy. Ấy là một cái tàng chứng cần phải tiêm trị nữa thuốc *santal monal*, nếu không thì bệnh ở bàng-quang và ở thận không tài nào tuyệt hết nọc được. Bệnh này nếu chưa tuyệt hết nọc mà đã cưới ngay vợ thì thực là một điều rất nguy hiểm cho đàn bà, vì bệnh tất truyền sang người đàn bà làm cho sinh ra bệnh đau bụng phải gồm rồi có thể làm mất đường sinh dục được.

Muốn chữa cho khỏi các bệnh ấy thì không còn gì dễ hơn thuốc *santal monal* nữa. Phải nhẩy đúng theo cách nói-học mà bảo nhỏ ra, chuyên trị về chứng bệnh lậu và làm cho khỏi lấy sang các cơ quan khác nữa.

Không còn gì nguy hiểm cho bằng khi bị bệnh lậu mà ghen-tuông lời bạn là tiêng chải mà dùng những thuốc không có giá trị gì cả.

Khi mới có mủ thì nên dùng ngay thuốc *santal monal* mà dùng nên cho đến khi tuyệt hết nọc bệnh.

Thuốc *santal monal* làm cho nước tiểu thành ra xanh rêu các nơi, các bàng-quang, nào quí thận và làm cho bệnh rất là chóng khỏi, vì thuốc này bao chế bằng chiết được phẩm mạnh mẽ và hiệu nghiệm vô cùng.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả. 2056

PHẨM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, lỉ lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả là cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tranh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 132, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Nam-định
Kính cáo

Đèn cây thấp dầu tây

Mỏ đèn hạng 14 linh, thân cột bằng agathine, có tán, chân vuông bằng kim-khí đúc mạ kền, tu-bi có vê.

Bán chiếu hàng : 50 fr.

HIỆU GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL BERT. — HANOI

Adr. Tél. : MAGASREUNIS — Téléphone N° 120 — BOITE POSTALE N° 40

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ cho rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhẹy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gầu yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul Bert, Hanoi

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, [illegible] nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sổ ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Phố Mã-mây, số 91 — Hanoi.

TAM-TÌNH-Y-TÔN
Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

Ai có bệnh nên biết hiệu « TAM-TÌNH Y QUÁN » phố Mã-mây, số 91.

Hiệu tôi có thầy thuốc mạch-lý bệnh-chứng biết tích dụng đông, hoàn tán sao đơn chế luyện tinh tế, chẩn đã các bệnh, điều bệnh nặng hiểm nghèo thuốc đều hiệu. Ra sức viết thư về xét bệnh, bốc-thuốc gửi thuốc ruồng ngay. Theo sách « Linh bảo giao ngân » nghĩa công quê không tiếc của thuốc công cho.

Con cần tạo thuốc đơn-thuốc tỷ nhẹ-chứng ví chẳng sẵng.

Cứ chẳng cần nói ra rõ rệt đau nặng [illegible] thở lê, không ra nhiều [illegible] nhiều, nổi tích nhiều [illegible] thành, thì xương đau mỏi, ngày sáu, mồ hôi [illegible].

Bệnh trẻ, dương mới, ho xem trị [illegible] 1 p 50. ống thuốc 0 p 50 thuốc trẻ 0 p 50.

Bán đủ mọng vừa, ai trả tiền lấy vừa lượng vừa một hộp 1 p 50, mọi năm 1 p 00

Đau bụng, đau tức, kinh niên, ho lao [illegible] nguyên, bệnh [illegible] có thường, mỗi hộp 1 p 50 một hộp 0 p 70

Phụ nữ bệnh nguyên nữ điều huyết lị, huyết đau, khí suy, bạch đới, hoặc kinh thấy ra nhiều trắng đau nung, rức đầu, đau thương, không đẻ, hoặc có đẻ không nuôi, mỗi hộp 1 p 00 mỗi hộp 0 p 50

Bệnh huyết, ly huyết, tiện huyết mỗi phong 0 p 20

Trẻ con sốt ho, kinh đơm tuyên cổ ly, sưng amygdales, đau mắt mắng mũng, ta chữa 0 p 20 một phong 1 p 00.

TAM-TÌNH-Y-QUÁN
phố Mã-mây, số 91 — Hanoi
TAM-TÌNH-Y-TÔN
phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY :

1. Bệnh ngoài da nhọt đầu danh,
2. Đau xương,
3. Táo tàn ngày,
4. Đau phát huyết quản.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÉS

Đang thời, Những bệnh như là XANH-XAO, ỐM-GẦY, ĐAU LƯNG mỏi gối cũng trị TIN-THẦN thì Thầy-thuốc đều chữa bằng le

NUCLOCITHOL

Thuốc này NHIỆU LẮM, trừ bịnh đảm mà lại trừ tiệt cốt bịnh.

Thuốc NUCLOCITHOL làm sạch sẵng MÁU-HUYẾT và cứng-cát GÂN-CỐT. Thường người ta dùng nó khi đau mới giới đặng chữa mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.

Cách nông : sáu hoàn một ngày.

Thuốc bán tại hiệu đại-dược CHEIBAUD TOURS (France).

Tiệm tại Hanoi : Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

BÌNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc hườn

GINAT & Cie SYNOUSINE

Khu thuốc nào công có

HÀNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » ra-mắt, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CÁO-BẠCH

Quý khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT**, *số 7 phố Bobillot, Hanoi : Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự · không rẻ nào tốt đẹp bằng.

Cho thuê xe ô-tô

Có thể kiếm được **500.000 quan**

bằng 10 quan

và đóng 14 tháng mỗi tháng 20 quan, [illegible] chỉ mua một cái vé

Panama có rút số

Nộp tiền lần đầu tức thì một mình được quyền số-nếu có cái phúc, và nếu vé trúng số mình được lĩnh cả tiền.

MỖI NĂM RÚT SỐ BỐN LẦN

Ngày 15 Février, 15 Mai, và 16 Août 15 Novembre

Tiền về các lô trong một năm có hơn 3 triệu quan

Người nộp tiền liền được ngay cái số, và được dự tất cả các cuộc rút số cho đến khi trúng số. Ai ra là được 400 quan cuộc được một lần 10 lần 1.000 đến 500.000 quan. Vậy không bao giờ mất được. Cái vé các số trúng số sẽ gửi đến nơi mà không mất tiền. 55 tiền là bao nhiêu được cả, không phải trả gì cả. Lần rút số mới rồi số 47.324 được 500.000 quan.

Gửi danh hiệu chữ ở về tiền nộp kỳ đầu là 10 quan đến

Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Pirier

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Nếu ai hay CẢM và HO Xin [illegible] ĐỪNG ĐỂ LÂU MÀ ĐỨT MÌNH thì phải uống

La SOLUTION PAUTAUBERGE

là một vị TRỪ TRÙNG ĐỘC HAY và HỒ RẤT HIỆU

Đừng để chờ tới đau nhiều mới chữa

NGỪA BỊNH HAY HƠN LÀ CHỮA

I. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, Paris et toutes Pharmacies.

RƯỢU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TANG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay làm cả nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lại, bổ tang phủ, trị bịnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc đã lấy làm hay và thế gian ai không đều quên đặng.

Ai ai dùng nó cũng đặng, những là người bịnh con cũng đều bổ hay là con nít. Thuốc có trị bịnh con nít : Bịnh hay buyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị rối ban, ho cảm mạo nóc ngực, rét ban sau bước trăng, trẻ trở trung tí vì các bịnh đó đều dùng chữa tay thuốc Quina Laroche đặng.

Con nít thuyết suy và con gái lớ đang lớn cũng đón bổ kẻ khi lão sanh sản[illegible] cũng như mấy bịnh bổ trước đây đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở cơ hay ho thấp nữ đặng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Cho tuổi bổ trước đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những bịnh đi trở bổ mà thôi con bị nhẹy mà trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon cơ chẳng và chẳng có giảm bớt thuốc đó rằng : Nước ngọc thạch của Thiên-thần chế ra (Liqueur de Jade) lời tác ngỏ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ tiết chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có đăng có vạng giấy chứng và cho cám cớ của mấy người bịnh và có vạng giấy của các quan trong ý khảo nông tâm.

Bởi vì thuốc nước Quina Laroche là một cho thuốc làm tại cho người làm hết thảy.

CÁCH DÙNG

Nước Quina Laroche phải uống cứ mỗi ly tốt ba ly có bữa theo chai nước trọn một ngày trong hai bữa ăn. Con người trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 3 ly trước có rét 2 giờ rưỡi, thế ly ly chớ uống trước có nửa giờ.

Thuốc Quina Laroche dường thì uống không pha nước mà khi trời không nực thì pha nước vô mà uống cho dễ khỏe.

COMAR VÀ CÔNG-TI
ông thầy thuốc danh tiếng nhứt tại Paris.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
滋補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nổi-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚食前喫茶杯或喫酒杯

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi